

پرسشگری

درس شانزدهم

املا و دانش زبانی

۱ ده کلمه که به نظر شما مهم‌اند از متن درس پیدا کنید و بنویسید.

عجیب و غریب - خلاصه - سؤال - دانش اندوزی - جهل - لحظه‌های زندگی

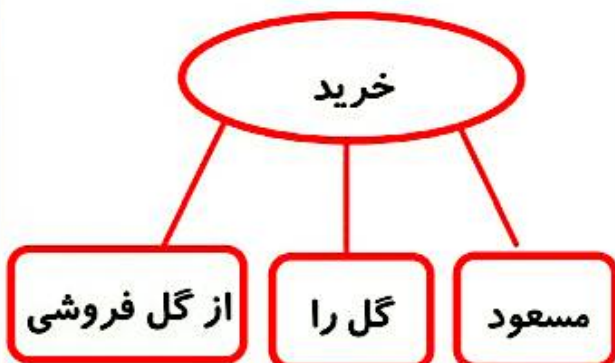
فیلسوفان - ابوریحان بیرونی - مسئله - درگذرم

۲ زیر شکل صحیح کلمه‌های داخل کمانک، خط بکشید.

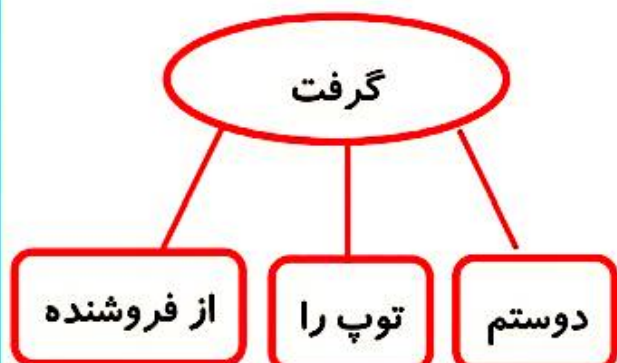
الف) دانشمندان، دشمن سرسخت (جهل - جهل) و دوستدار دانش هستند.
ب) ابوریحان بیرونی واپسین لحظات زندگی خود را (می‌گذرانید - می‌گذرانید).
پ) بعضی‌ها به دنبال موجودات عجیب و (قریب - غریب) فضایی هستند.

۳ نمودار جمله‌های زیر را رسم کنید.

مسعود گل را از گل فروشی خرید.

دوستم توپ را از فروشنده گرفت.

۱ مانند نمونه کامل کنید.

حتی	ح		
ابوریحان	ا	حالت	
لیز خوردن	ل		دانشمند
توضیح	ت		دقت
فلان	ف		قرمان
ضرب المثل	ض	فضا	تحقیق
اتفاقات	ا		

۲ با توجه به متن درس، جاهای خالی را پر کنید.

ابوریحان بیرونی، یکی از بزرگ‌ترین **ریاضی دانان** و فیلسوفان ایرانی بود و همی زندگی او در **راه گسترش علم** و تحقیق و دانش اندوزی گذشت. این دانشمند بزرگ به علت **اتفاقات** می‌اندیشید و به کشف چیزهای ناشناخته **عشق** می‌ورزید.

از روی سرمشق زیر، خوش خط و زیبا بنویسید. ۱

حمد بر کردگار یکتا باد که مرا شوق درس خواندن داد

حمد بر کردگار یکتا باد که مرا شوق درس خواندن داد

حمد بر کردگار یکتا باد که مرا شوق درس خواندن داد

در سر من هوای درس نهاد در دل من محبت استاد

در سر من هوای درس نهاد در دل من محبت استاد

در سر من هوای درس نهاد در دل من محبت استاد

۲۵ پاسخ هر سؤال را در خانه‌ی خود در جدول بنویسید.

۱ به سوالات می‌دهیم.

۲ کسی که انتظار می‌کشد.

۳ آسان نیست.

۴ روزها در آسمان می‌بینیم.

۵ موش دارد، موش هم گوش دارد.

۶ مخالف بلند است.

۷ نام دانشمندی که در درس آمده است.

۸ مهر و محبت مادر به فرزند

۹ علم حساب

۱۰ نیرومند

۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
ق	ر	م	ا	ک	د	خ	س	م	پ
د	ی	ه	ب	و	ی	و	خ	ن	ا
ر	ا	ر	و	ت	و	ر	ت	ت	س
ت	ض	م	ر	ا	ا	ش		ظ	خ
م	ی	ا	ی	ه	ر	ی		ر	
ن	ا	د	ح			د			
د	ت	ر	ا						
		ی	ن						

متن زیر را بخوانید و به سؤال‌های آن پاسخ دهید.

حدود هزار سال پیش کودکی در شهر ری به دنیا آمد. پدرش زکریا، نام فرزندش را محمد گذاشت که بعدها به نام «رازی» شهرت پیدا کرد. محمد از کودکی به کسب علم و دانش علاقه داشت. در آن زمان شهر ری یکی از مراکز مهم علم و ادب بود. او بسیار کنجکاو و دقیق بود و همیشه باعث تعجب معلمانش بود، زیرا تمام درس‌هایش را به درستی و کامل یاد می‌گرفت. محمد، ریاضیات، ستاره‌شناسی و بیشتر علوم زمان خود را در روزگار جوانی فراگرفت. او علم پزشکی را به‌طور جدی دنبال کرد و برای تکمیل تحصیلاتش به شهر بغداد رفت و در آنجا به مرتبه‌ی استادی در این علم رسید. پس از بازگشت از بغداد، بیمارستانی در شهر ری تأسیس کرد و در آنجا علاوه بر مداوا و درمان بیماران، به تربیت دانشجویان زیادی پرداخت. از مهم‌ترین صفات این پزشک بزرگ می‌توان به اخلاق نیکو و خوش‌رفتاری او با بیماران اشاره کرد. رازی نسبت به بیماران نیازمند و تهیدست هم بسیار مهربان بود. او در علم پزشکی یافته‌ها و کشفیات فراوانی از جمله «الکل» دارد و آثار زیادی را از خود به یادگار گذاشته است. کافی است بدانیم بسیاری از کتاب‌های او در برخی از دانشگاه‌های مشهور جهان تدریس می‌شود. این پزشک، دانشمند و کاشف عالی‌مقام که از افتخارات بزرگ مسلمانان و کشور ماست، در شهر ری، همان‌جا که به دنیا آمده بود، درگذشت.

۱. محمد پس از بازگشت از ری، چه کرد؟

بیمارستانی در شهر ری تاسیس کرد و در آنجا به معالجه بیماران و تدریس علم طب پرداخت.

۲. چرا محمد به «رازی» شهرت پیدا کرد؟

چون محمد در شهر ری به دنیا آمد بعدها به این نام مشهور شد. رازی یعنی متعلق به شهر ری

۳. دو مورد از صفات رازی را بنویسید.

او اخلاق نیکو داشت و خوشرفتار بود. کنجکاو و دقیق بود.

۴. چرا نویسنده در سطر چهارم متن، کلمه‌ی «زیرا» را به کار برده است؟

چون جمله‌ی بعدی را به جمله‌ی قبلی ربط می‌دهد و علت آن را توضیح می‌دهد.

۵. برای این متن یک عنوان مناسب بنویسید.

زندگینامه کاشف الکل

انشایی بنویسید که چهار بند داشته باشد. موضوع انشا « پاییز » است. ابتدا بند مقدمه را بنویسید. سپس برای موضوع کلی « پاییز » دو موضوع کوچک تر بنویسید تا موضوع هر یک از دو بند بعدی متن باشند. در پایان بند نتیجه گیری را بنویسید.

موضوع هر بند را بنویسید.

تغییر رنگ برگ درختان

بند دوم:

مهاجرت پرندگان

بند سوم:

پاییز

یک سال از چهار فصل تشکیل شده است. بهار، تابستان، پاییز و زمستان. همه فصل های سال زیبایی خاص خود را دارند. در پاییز برگ درختان تغییر رنگ می دهد و پرندگان شروع به مهاجرت می کنند.

همه ی برگ های درختان که در بهار و تابستان سبز بودند، در پاییز به رنگ قرمز و نارنجی و زرد در می آیند و همه ی درختان رنگارنگ و چشم نواز می شوند. جنگل ها و پارک ها بسیار زیبا می شوند.

هوا در فصل پاییز سردتر می شود و غذا برای پرندگان کمیاب تر می شود. آنها برای اینکه بتوانند غذا و لانه ی مناسب خود را پیدا کنند؛ در ابتدای پاییز شروع به جنب و جوش و مهاجرت می کنند.

در فصل پاییز درختان خود را می تکانند و برگ های زرد و سرخ خود را بر روی زمین می ریزند. پرندگان با جنب و جوش زیاد خود را آماده ی سفری طولانی و دراز می کنند.